НАША ЗАДАЧА – СОХРАНИТЬ И РАЗВИТЬ ТРАНЗИТНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ СТРАНЫ: МЫ СТРОИМ ДОРОГИ, МОДЕРНИЗИРУЕМ ПУНКТЫ ПРОПУСКА, И ВСЕ ЗВЕНЬЯ ЭТОЙ ЦЕПОЧКИ ДОЛЖНЫ РАБОТАТЬ МАКСИМАЛЬНО СОГЛАСОВАННО. КОНТЕЙНЕРНЫЕ ПОЕЗДА ДОЛЖНЫ ПРОХОДИТЬ С МИНИМАЛЬНЫМ ВМЕШАТЕЛЬСТВОМ, СОХРАНЯЯ СВОЮ ЦЕЛОСТНОСТЬ. В ЭТОЙ СВЯЗИ НЕОБХОДИМО ДО КОНЦА ГОДА ПРОРАБОТАТЬ ВОЗМОЖНОСТЬ СНИЖЕНИЯ ЧИСЛА ТАМОЖЕННЫХ ДОСМОТРОВ ДЛЯ ТРАНЗИТНЫХ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫХ ГРУЗОВ, СЛЕДУЮЩИХ ЧЕРЕЗ КАЗАХСТАН В ТРЕТЬИ СТРАНЫ.

Серик ЖУМАНГАРИН,
вице-премьер – министр национальной экономики

ҚАЗАҚСТАН ТЕМІРЖОЛШЫСЫ

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ КӨЛІК-ЛОГИСТИКАЛЫҚ БАСЫЛЫМ
1931 ЖЫЛДЫҢ 12 МАМЫРЫНАН ШЫҒА БАСТАДЫ

№99 (3138)
28/11/2025

ҚТЖ НА СОВЕТЕ СНГ

Руководство АО «НК «Қазақстан темір жолы» приняло участие в очередном заседании Совета по железнодорожному транспорту государств – участников СНГ, которое состоялось в Баку (Азербайджан).

На пленарной сессии рассмотрены ключевые вопросы развития отрасли: повышение эффективности перевозок, цифровизация процессов и укрепление межгосударственного взаимодействия. Участие ҚТЖ подтвердило активную роль Казахстана в развитии транзитного потенциала и продвижении интеграционных инициатив на пространстве СНГ.

В рамках заседания также состоялся ряд двусторонних встреч с партнерами из стран СНГ и Европы.

В частности, глава ҚТЖ Талгат Алдыбергенов встретился с министром цифрового развития и транспорта Азербайджана Рашадом Наби оглу Набиевым для обсуждения деталей межправительственного соглашения о повышении статуса ТМТМ, вопросов увеличения объемов перевозок по маршруту, а также закупа у Азербайджана судов для перевозки грузов в Каспийском море, производства локомотивов на казахстанском заводе для нужд АЖД и т.д.

Одной из ключевых стала встреча с председателем ЗАО «Азербайджанские железные дороги» Ровшаном Рустамовым. Стороны обсудили актуальные вопросы развития ТМТМ, включая углубление сотрудничества в сфере мультимодальных перевозок. Казахстан и Азербайджан продолжат усиливать слаженность логистических решений, чтобы обеспечить стабильный рост транзитного потенциала между Азией и Европой.

Кроме того, прошли содержательные переговоры с начальником Белорусской железной дороги Валерием Вереничем. Обсуждались шаги по увеличению пропускной способности, синхронизации графиков движения поездов и упрощению пограничных процедур.

Во время встречи с председателем правления – генеральным директором АО «Эстонская железная дорога» Кайдо Циммерманном стороны рассмотрели перспективы взаимодействия в рамках мультимодальных маршрутов на северном направлении.

Вместе с тем руководство ҚТЖ приняло участие в заседании руководителей железнодорожных администраций стран СНГ и Балтии, а также состоялась встреча акционеров АО «ОТЛК ЕРА», на которой были рассмотрены стратегические векторы развития компании, включая усиление конкурентоспособности маршрута Китай – Европа – Китай, расширение доли контейнерных перевозок и внедрение интегрированных мультимодальных решений в рамках ТМТМ.

По итогам пленарного заседания Талгат Алдыбергенов сообщил азербайджанским масс-медиа, что за последние четыре года объем грузов, погруженных в направлении Азербайджана и принятых из этой страны по сети железных дорог Казахстана, вырос более чем в 7 раз. В текущем году за 10 месяцев этот показатель составил порядка 4,1 миллиона тонн.

Особый драйвер – транзит: из Китая по ТМТМ отправлено 292 контейнерных поезда, что на 12% больше показателей прошлого года. Начало работы казахстанско-китайского терминала в сухом порту Сианя позволило увеличить транзит из Китая по ТМТМ в 33 раза. Усилят позиции Казахстана на маршруте контейнерный хаб в порту Актау и логистический терминал ZHETYSU в Алматы.

Кроме того, благодаря рекордному урожаю в Казахстане АО «НК «ҚТЖ» увеличило поставки зерна в Азербайджан в 25 раз, перевезя уже 600 тысяч тонн. Этот прочный фундамент позволяет компании максимально наращивать темпы сотрудничества и дальше.

Асель ШАЙХЫНОВА

КЕЛІССӨЗДЕР ЖҮРГІЗІЛУДЕ

ҚТЖ Қытай мен Өзбекстан темір жолдарымен пойыздарды қабылдауды арттыру, тексеру рәсімдерін жеделдету және түйіспелердегі жүктемені түсіру бойынша келіссөздер жүргізуде.

Осы жылдың қазан-қараша айларында Қазақстан – Қытай түйіспе пункттерінде ҚХР тарапынан пойыздарды қабылдаудың төмендеуі байқалды. Себебі Үрімші мен Бейжіңдегі астық жүктерінен сынама алу және зертханалық талдау жұмыстары ұзап, тексеру рәсімдері 5-10 тәулікті құрады. Қазіргі уақытта пойыздардың жиналып қалмауына жол бермеу үшін ҚХР-ға құрамдарды жөнелту Қытай тарапының қабылдаудың нақты мүмкіндіктерімен келісілген тәуліктік жүктеме шеңберінде жүзеге асуда.

Астықтың маусымдық экспортының 70%-ы Орталық Азия елдеріне, оның ішінде Өзбекстанға едәуір көлемде тиесілі. Өзбек темір жолының өткізу қабілеті кіретін жүк ағынынан едәуір төмен, бұл құрамдардың жиналып қалуына әкелді.

Бұдан басқа өткен маркетингтік жылы алыс шетелге астық экспорты кезінде көлік шығыстарын субсидиялауға 40 млрд теңге, яғни тоннасына 20-30 мың теңге өтемақы бағытталды. Биылғы жылы субсидиялар қолданылмайды, бұл Орталық Азия мен ҚХР елдеріне жеткізілімдердің қысқа бағыттарға қайта бағдарлануына әкелді. Бұл жекелеген шекара өткелдеріне және көрші елдердің инфрақұрылымына жүктемені күшейтті. Субсидиялауды қайта бастау экспорттық ағындардың бір бөлігін қайта бөлуге, ҚХР және Өзбекстанмен түйісулерге қысымды төмендетуге және астықтың неғұрлым біркелкі әкетілуін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

ҚТЖ-да астық тасымалдаушылар мен жабық вагондардың қажетті паркі жұмылдырылған, қажет болған жағдайда қосымша жылжымалы құрам тартылады. Мемлекеттік органдар мен бизнестің қатысуымен жағдайдың күнделікті мониторингін жүзеге асыратын Астық штабы жұмыс істеп жатыр.

Ислам ТАЛҒАТ

Жомарт ШАПИШЕВ,
Семей магистральдық желі бөлімшесі еңбек қорғау бөлімінің бастығы:

«СЕМЕЙ МАГИСТРАЛЬДЫҚ ЖЕЛІ БӨЛІМШЕСІНДЕ ӨЗГЕ ӨҢІРЛЕРДІҢ ӨНДІРІСТІК ОҚЫТУ ШЕБЕРЛЕРІ ДӘРІСТЕР ӨТКІЗДІ. БҮГІНГІ ТАҢДА ШЫҒЫСТАҒЫ ЖЕЛІ БОЙЫНША, ӘСІРЕСЕ ЖОЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫНДА ЕҢБЕКТІ ҚОРҒАУ ТАЛАПТАРЫН ӨРЕСКЕЛ БҰЗУ ФАКТІЛЕРІ ЖОҚ. ДЕСЕК ТЕ, МҰНДАЙ ОҚЫТУ ЖҰМЫСТАРЫНЫҢ МАҢЫЗЫ ҚАШАНДА ЗОР. ӘРДАЙЫМ ІЗДЕНІСТЕ ЖҮРУДІҢ БЕРЕРІ МОЛ»

ЦИФРЫ ГОВОРЯТ:

СВЫШЕ
220 млн
ТОНН ГРУЗОВ ПЕРЕВЕЗЕНО ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫМ ТРАНСПОРТОМ ЗА 10 МЕСЯЦЕВ 2025 ГОДА.

С НАЧАЛА ГОДА В ПИЛОТНОМ ПРОЕКТЕ ҚТЖ ВЫДАНО
109,2 тыс.
ТРАНЗИТНЫХ ДЕКЛАРАЦИЙ ПО МАРШРУТУ КИТАЙ – КАЗАХСТАН – ЦЕНТРАЛЬНАЯ АЗИЯ.

ОБЪЕМ ПЕРЕВОЗОК ПО МАРШРУТУ ТМТМ ЗА 10 МЕСЯЦЕВ 2025 ГОДА СОСТАВИЛ
2,6 млн тонн.

Үкімет

ТРАНСШЕКАРАЛЫҚ ХАБТАРДЫ ДАМЫТУ СӨЗ БОЛДЫ

Осы аптадағы Үкімет отырысының күн тәртібінде трансшекаралық хабтарды дамыту мәселесі қаралды. Президенттің Қазақстанды негізгі көлік-логистикалық торапқа айналдыру жөніндегі тапсырмасын орындау шеңберінде елімізде бес ірі трансшекаралық хаб жүзеге асырылуда.

Ұлан ОРАЗ,
Астана

Жиында сол трансшекаралық хабтарды іске қосу шикізаттық емес тауарлар экспортын 30%-ға ұлғайтуға мүмкіндік беретіні айтылды. Сауда және интеграция министрі Арман Шаққалиев бүгінгі таңда барлық бағыт бойынша басқарушы компаниялар анықталып, инфрақұрылымдар құрылысы қарқынды жүріп жатқанын баяндады.

– Бұл хабтарды іске қосу шекара маңындағы мемлекеттермен сауда процестерін едәуір жеделдетуге, шикізаттық емес экспорт көлемін 30%-ға арттыруға және қазақстандық компаниялар үшін тиімді логистикалық жағдайларды қамтамасыз етуге мүмкіндік береді, – деп атап өтті министр.

ҚР Көлік министрі Нұрлан Сауранбаев трансшекаралық хабтардың көлік инфрақұрылымымен қамтамасыз етілгенін жеткізді. Айтуынша, бүгінгі күні барлық трансшекаралық хабтар көлік инфрақұрылымымен қамтамасыз етілген. Атап айтқанда «Орталық Азия» өнеркәсіптік кооперациясының халықаралық орталығы бойынша «Дарбаза-Мақтаарал» жаңа теміржол желісінің құрылысы жалғасуда, ол 2026 жылы аяқталады. Еуразия трансшекаралық сауда орталығы келесі жылы пайдалануға берілетін Пойма станциясы арқылы теміржол желісіне жеткізіледі. Қорғас бағытында «Алтынкөл-Жетіген» теміржол учаскесін жаңғырту жұмыстары жүргізілуде. Жоба учаскенің өткізу қабілетін 25 млн тоннаға дейін арттыруға мүмкіндік береді.

– Жұмыстар 2026 жылы толығымен аяқталады. Каспий торабы аясында Ақтау және Құрық теңіз порттарын жаңғырту жұмыстары қарқынды жүргізілуде. Жыл соңына дейін қытайлық Ляньюньган компаниясымен бірлесіп Ақтау портында контейнерлік хабтың 1-ші кезеңінің құрылысы аяқталады. Жалпы, жобаны жүзеге асыру кезінде контейнерлік хабтың қуаты жылына 200 мың ЖФЭ-ге дейін жеткізілетін болады. Сондай-ақ Ақтау портында порт акваториясын тереңдету, айлақтарды жаңғырту бойынша жобалар жүзеге асырылуда. «Құрық портында «Саржа» көпфункционалды терминалын салу жобасы жүзеге асырылуда. Каспий теңізі арқылы контейнерлік тасымалдарды ұлғайту үшін 2027 жылға дейін Әзербайжанда сыйымдылығы 700 контейнер болатын екі кеме сатып алу жоспарлануда. Сондай-ақ порттарға баратын теміржол желісінің өткізу қабілетін арттыру бойынша жұмыстар жүргізілуде. Аталған жобаларды жүзеге асыру Ақтау және Құрық порттарының өткізу қабілетін 30 млн тоннаға дейін арттыруға мүмкіндік береді, – деді Нұрлан Сауранбаев.

Өнеркәсіп және құрылыс вице-министрі Иран Шарханның айтуынша, Қазақстанда бес трансшекаралық хабты дамыту үшін инженерлік және аумақтық база толығымен дайын. Негізгі алаңдар кеңейтілді, арнайы экономикалық аймақтардың жұмыс істеу мерзімі ұзартылды, ал базалық коммуникацияларды бірқатар нысанға жеткізу осы жылдың соңына дейін жоспарланып отыр. Жаңа логистикалық тораптардың құрамына төрт арнайы экономикалық аймақ пен екі индустриялық аймақ кіреді. Олар – «Хоргос – Шығыс қақпасы», «Хоргос» ХШЫО, «Ақтау теңіз порты» және «TURAN» экономикалық аймақтары және «Индустриалды сауда-логистикалық кешен» мен «Еуразия» индустриялық аймақтары.

Отырысқа қатысқан Маңғыстау облысының әкімі Нұрдәулет Қилыбай Ақтауда $300 млн-ға жаңа теңіз портын салу жоспарланып отырғанын, қазіргі уақытта инвестор компанияны өңірде тіркеп, енді инвестициялық келісімге қол қою үшін құжаттар дайындалып жатқанын жеткізді.

ВАГОНЫ СЕРИИ «45» ОТ RWS WAGON

Национальный перевозчик продолжает масштабное обновление пассажирского подвижного состава: до конца года парк компании пополнится 60 новыми вагонами серии «45», разработанными и изготовленными отечественным предприятием RWS Wagon при поддержке Фонда развития промышленности.

Айлин БАУРЖАН,
Астана

Новая техника уже прошла сертификацию и соответствует современным требованиям безопасности и комфорта.

С начала 2025 года в парк национального перевозчика поступило 107 современных пассажирских вагонов – купейных, плацкартных и штабных, изготовленных петропавловским заводом RWS Wagon (ТОО «ЗИКСТО») серии «44». Всего за 2024-2025 годы компания получила 237 вагонов данного производителя. Поставка осуществлялась совместно с Фондом развития промышленности.

Уже сегодня новые вагоны курсируют по популярным маршрутам: Актобе – Атырау, Павлодар – Туркестан, Павлодар – Алматы, Кызылорда – Семей, Алматы – Саратов, Алматы – Өскемен, Астана – Кокшетау, Астана – Курорт-Боровое, Караганда – Астана. Пассажиры отмечают высокое качество интерьера, улучшенную шумоизоляцию и комфорт во время поездки.

Новая серия «45», поставка которой ожидается до конца года, представляет собой поколение вагонов с расширенным набором современных решений. Конструкция выполнена с учетом требований энергоэффективности и экологичности. Интерьер использует износостойкие материалы, внедрены система обеззараживания воздуха, трансформируемые спальные места, розетки USB и 220 В, Wi-Fi, климат-контроль, LED-освещение и современная теплоизоляция. Биотуалеты закрытого типа позволяют поддерживать санитарные стандарты на всем пути следования.

Вагоны оснащены системами видеонаблюдения, пожаротушения и центральной системой кондиционирования. Для комфорта пассажиров предусмотрены подсветка выходов, бегущая строка и аудиоинформатор. Конструкция с двухвагонным сцепом и однотамбурным решением позволяет обслуживать состав одной бригадой, что снижает эксплуатационные расходы.

Обновление парка является частью стратегической программы модернизации АО «Пассажирские перевозки». Сегодня компания обслуживает более 13,5 миллиона человек в год, располагая 2 225 единицами подвижного состава, включая вагоны «Тальго», стандартные пассажирские вагоны и электропоезда. С 2022 года обновлено более 50% парка, а к 2030 году планируется поставка еще 657 новых вагонов, включая продукцию Stadler и ЗИКСТО. Цифровизация остается одним из ключевых направлений развития: свыше 80% билетов оформляется онлайн, а сервис «лист ожидания» в 2024 году использовали более 182 тысяч пассажиров.

СВЕРИЛИ ПЛАНЫ

Взаимодействие участников рынка грузовых перевозок и дальнейшее развитие отрасли обсудили на заседании Подкомитета по железнодорожному транспорту Комитета логистики и перевозок НПП РК «Атамекен» в Астане.

Заседание прошло с участием представителей АО «НК «ҚТЖ», Союза транспортников Казахстана «Kazlogistics» и других отраслевых ассоциаций, бизнеса и профильных государственных органов.

Участники подвели итоги работы подкомитета в течение года, отметив достигнутые результаты в части совершенствования нормативно-правовой базы, повышения прозрачности тарифообразования, улучшения логистических процессов и расширения диалога между бизнесом и отраслевыми регуляторами.

На заседании также представили проект плана работы на 2026 год. В документ включены задачи по дальнейшей модернизации железнодорожной инфраструктуры, оптимизации процедур перевозки грузов, развитию транзитного потенциала страны, а также предложения по цифровизации процессов взаимодействия между участниками перевозочного процесса. Во время обсуждения эксперты отрасли озвучили свои замечания и предложения, с учетом которых план планируется доработать.

В завершение встречи участникам представили актуализированный состав Подкомитета по железнодорожному транспорту, обновление которого направлено на усиление экспертного потенциала и расширение представительства бизнеса на диалоговой площадке «Атамекен».

Любовь РОВБА

ПРАКТИКАЛЫҚ САБАҚҚА ҚАТЫСТЫ

Қосұйым МҰҚАШЕВ,
Атырау

АЙЛЫҚ

Қозғалыс қауіпсіздігін сақтауда қауіпті жүктердің қоршаған ортаға зиян келтіруінің алдын алудың маңызы зор. Соған сәйкес қараша айында еліміздің барлық аумағында «Қауіпті жүктерді тасымалдауға арналған жылжымалы құрамды техникалық бақылау» атты айлық жүріп жатыр.

Атырау вагон пайдалану депосында осы тақырыпта станция мамандарымен бірлескен практикалық сабақ өтті. Оған Атырау, Ақжайық, Махамбет, Теңдік, Қарабатан станцияларындағы өндірістік-техникалық қызмет көрсету (ӨТҚК) пункттерінің басшылары, нұсқаушы, техникалық оқыту шеберлері, слесарь-жөндеуші, аға вагон қараушылар, инженер-технологтары, барлығы 20-ға тарта адам қатысты. Әрине салмақ та, жауапкершілік те алдымен вагон қараушыларға түседі. Теориялық сабақ барысында жылжымалы құрамның қауіпті заттарды тасымалдауын пайдалану бойынша нұсқаулықтар, пойызды жүріп бара жатқанда басқару, станцияларда вагондарды толықтай тексеріп шығу, стандартты емес жағдайларда вагоншылардың әрекеті қандай болуы керек деген сынды мәселелер айтылып, түсіндірілді.

Ал практикалық сабақ барысында депоның бас инженері Рашид Мұсабаев вагон-цистерна макеті жанында одан сұйықтық аққан кезде қалай әрекет ету керектігін көрнекті түрде көрсетіп, түсіндірді. «Вагон-цистернадан сұйықтық аққан жағдайда жоғарғы қақпақты ашып, штангаға ұшқын шығармайтын бұранда-ашқыш салып бұрап ағуды тыйып тастау керек. Содан соң тыйылғанына әбден көз жеткізген соң әрі қарай станцияға жіберуге болады. Осы жұмысты вагон қараушылар станция жұмысшыларымен бірлесе жасады, болғаннан соң жүк рейкамен өлшеніп, пломба салынып, акт форма ГУ-23 жасалады» дейді ол сабаққа қатысушыларға түсіндіру сәтінде. Практикалық сабақ барысында вагон қараушылардың өздері де макетті пайдаланып бұранданы бекітуді қайталап жасап көрді. Бас инженер Р.Мұсабаевтың айтуынша, осындай бірлескен техникалық оқу үнемі өткізіліп отырады және ол өте керек нәрсе. Өйткені мұндай практикалық сабақ ақауды тезірек тауып, бірлесе әрекет етуге жұмылдырады.

Суретті түсірген автор

ТӘЖІРИБЕ АЛМАСУ АЛАҢЫ БОЛДЫ

БАЙҚАУ

Қозғалыс қауіпсіздігі аясында Астанада өткен үш күндік байқау сала мамандарының өзара тәжірибе алмасу алаңына айналды.

Компания басшысының орынбасары Марат Шәкеновтің қолдауымен өткен ауқымды іс-шараға 12 өңірден командалар қатысып, жаңа жобаларды талдап, интеллектуалдық ойындар мен тренингке қатысып, кәсіби дағдыларын шыңдады.

Үш күнге созылған басқосуда қауіпсіздік талаптарын жетілдіру, төтенше жағдайлардың алдын алу, қозғалыс қауіпсіздігі мәдениетін көтеру бағытында бірқатар маңызды мәселелер талқыланды. Сарапшылар өз баяндамаларында цифрландыру, ақпараттық бақылау жүйелерін жетілдіру және адам факторының тәуекелдерін азайту жолдарын атап өтті. Компанияның жетістігі экономикалық көрсеткіштерден бөлек қозғалыс қауіпсіздігі деңгейімен де өлшенетіні ақиқат. Сондықтан басқосуда талқыланған басты мәселенің бірі – бөлімшелерде әлі күнге дейін қолданылып жүрген ескі құрал-жабдықтарды заманауи цифрлық жүйелерге көшіру болды. Қатысушылар бұл бағытта өз ұсыныс-жобаларын ортаға салып, нақты шешімдер бойынша пікір алмасты.

Алматы өңірінен барған команда бұл бастаманы жоғары бағалап, осындай іс-шараларды қолдап, әрі қарай дамыту, жыл сайын өткізуді жолға қою қажет деп санайды. Ортақ ой, ортақ шешім тоғысқан жерде қозғалыс қауіпсіздігіне қатысты түйінді мәселелердің де шешімін табудың жолы табылатыны талас тудырмайды.

Жаслан БЕКЕШЕВ,
қозғалыс қауіпсіздігі маманы,
Алматы

ҚАУІПСІЗДІКТІ КҮШЕЙТУГЕ КҮШ САЛУДАМЫЗ

«ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС Ақтөбе ЖТ бөлімшесінің бас инженері Жасұлан Рсқалиевпен сұхбатымыз өңірдегі жүк айналымы, өндірістік көрсеткіштер және қауіпсіздіктің қамтамасыз етілу деңгейі, тағы басқа да бағытта өрбіді.

Ақтөбе жүк тасымалы бөлімшесі Қостанаймен Әйтеке би станциясы арқылы, Орал бағытында – Семиглавый Мар, Орскі – Кемпірсай, Атырау облысымен – Сағыз станциясы, Маңғыстаумен – Тассай станциясы, ал Қызылорда облысымен Сексеуіл станциясы арқылы түйіседі. Осындай кең ауқымды теміржол байланысы Ақтөбе ЖТ бөлімшесін жүк және жолаушылар тасымалының қайнаған нүктесіне айналдырып отыр.

– Жасұлан Шамғонұлы, 1833 шақырымға созылған Ақтөбе теміржолында қозғалыс қауіпсіздігін нығайту бағытында қандай жұмыстар атқарылуда?

– Әрине, темір жолда қауіпсіздік – ең басты талап, қасиетті міндет. 2025 жылы Ақтөбе бөлімшесінде қозғалыс қауіпсіздігіне қатысты жұмыстар күшейтілді. Жоспардан тыс тексерулер, цифрлы бақылау жүйелері теміржол торабының жұмысын едәуір күшейтуге бағытталған. Биыл бөлімше бойынша қозғалыс қауіпсіздігіне қатысты 6 факт тіркелді. Бұл нақты үш оқиғаға сәйкес келеді. Көрсеткіш өткен жылмен салыстырғанда төмендегенімен (2024 жылы – 9 факт), келеңсіз жайттарды толық жою бағытындағы жұмыстар жалғасуда. Локомотив шаруашылығында да қауіпсіздік талаптары сақталмаған жағдайлар болды.

Осы оқиғалардан кейін бөлімше наурыз-сәуір айларында ерекше режимге көшіп, бақылау күшейтілді. Кезектен тыс тексерістер ұйымдастырылып, техникалық сабақтар белсенді форматта өткізілді.

Біз қозғалыс қауіпсіздігін арттыру бағытындағы шараларды үнемі жетілдірумен айналысамыз, қауіпсіздік талаптарын күшейтуге барынша күш салудамыз.

– Жазатайым оқиғалардың алдын алу бойынша нақты қолға алынған шаралар қандай? Қауіпсіздікті арттыруда жаңа технологиялардың рөлі ше?

– Қозғалыс қауіпсіздігін арттыру бағытында қолданылып жатқан заманауи технологиялар жоқ емес, бар. Соның бірі – тежегіш табандарды цифрлы қадағалау жобасы. Бұл бастама Ақтөбе станциясында пилоттық режимде іске қосылды. Жаңа жүйе бойынша тежегіш табандарға цифрлық таңба орнатылады. Арнайы жәшікке белгіленген 25 тежегіш табан тіркеліп, олардың қайда тұрғаны, алынғаны немесе алынбағаны туралы ақпарат автоматты түрде кезекшілердің компьютерінде көрінеді. Жоба жергілікті мамандардың бастамасымен әзірленіп, тамаша тиімділік көрсетіп отыр. Егер нәтижесі оң бағаланса, 2026 жылы бұл жүйені еліміздің өзге өңірлеріне енгізу жоспарланған.

Бұдан бөлек, жүк тасымалы кезіндегі жазатайым оқиғалардың алдын алу мақсатында да жобалар қолға алынған. 2023 жылы Орал станциясында пойыз құрастырушысы қаза тапқаннан кейін қауіпсіздік шаралары күшейтілді. 2024 жылы габаритті емес жүктер аймағына арналған арнайы индикациялық жүйе енгізілді. Бұл жоба жүк тасымалы саласындағы «үздік өнертапқыштық шешім» ретінде танылып отыр. Вагон шаруашылығында да жаңа жобалар әзірленуде. Қазіргі таңда оларды өндіріске енгізу бағытында пысықтау жұмыстары жүргізіліп жатыр. Сондықтан ол туралы айтуға әлі ерте.

– Бөлімшедегі жүк тасымалының биылғы көрсеткіші қандай?

– Ақтөбе өңірінде жүк тасымалы көлемі жылдан жылға артып келеді. Қазіргі таңда жүктің саны мен сапасы бойынша жоспар толық орындалып отыр. Жүк тиеу мен түсіру жұмыстары да жүйелі түрде жүргізілуде. Нақтыласақ, 2025 жылдың қаңтар-қазан айлары аралығындағы эксплуатациялық көрсеткіштер бойынша Ақтөбе бөлімшесі жоспарлы межеден асып түсті. Жүк айналымы 21 180,1 млн тонна-км нетто деп жоспарланса, нақты орындалғаны – 23 599,8 млн тонна-км. Бұл жоспардың 103,3% орындалғанын көрсетеді. Ал 10 ай ішіндегі жүк тиеу көрсеткіші 102,3%-ға орындалды. Жалпы жүктің 94%-ы Қазақстан аумағындағы кәсіпорындарға тиесілі, ал 6% шетелге жіберілген.

Жалпы, өңірдің географиялық орналасуы теміржол арқылы құрылыс материалдарын тасымалдауға қолайлы. Мәселен, Бершүгір мен Мұғалжар тауларынан өндірілетін қиыршық тас еліміздің әр аймағына жөнелтіледі. Сонымен қатар Жем қаласындағы алтын кен орны мен Ембідегі Құндыз кенішінен алынған кен рудалары Кемпірсайда өңделіп, экспортқа шығарылады. Сонымен қатар Қазақстандағы жалғыз рельс зауыты да бізде. Жіңішке станциясы арқылы рельс өнімдері ел аумағына және экспортқа жөнелтіліп, шетелдік нарыққа да экспортталуда. Ақтөбеде өндірілетін рельстер ішкі нарықты толық қамтамасыз етіп отыр. Заманауи технологиямен жасалған рельстер сағатына 120 км жылдамдыққа төтеп бере алатын жоғары сапалы. Сондықтан жоғары жылдамдықтағы магистральдар үшін Ақтөбеден шыққан рельстер қолданылуда. Олардың сапасы Қазақстанның түрлі климаттық жағдайына төзімділігімен ерекшеленеді. Қысқасы, Ақтөбе өңірі рельс және құрылыс жүктерін тасымалдауда жетекші аймаққа айналып отыр.

– Өңірде теміржолмен байланысты халықаралық инвестиция тартылған жобалар бар ма?

– Аймақтағы өндірістік жобалардың бірі – Coca-Cola зауыты. Қазіргі уақытта оның құрылысы 41-разъезд аймағындағы экономикалық аймақта басталды. Қараша айында бұл жоба бойынша ҚР Премьер-министрмен, «ҚТЖ» ҰК» АҚ және жоба басшыларымен кездесу өтті. Жоба аясында шетелдік инвестициялар тартылып, зауыттың жүк тасымалы толықтай теміржол арқылы жүзеге асырылады. Сондай-ақ 41-разъезд станциясында шыны зауытының құрылысы да жоспарланып отыр. Бұл жобалар алдағы уақытта теміржол инфрақұрылымына жүктемені арттырмақ.

– Әңгімеңізге рахмет!

Ардақ ЕРУБАЕВА, *Ақтөбе*
Суретті түсірген автор

ЖАБЫҚ ЖОЛ ҚАЙТА АШЫЛДЫ

ИНФРАҚҰРЫЛЫМ

Арыс станциясындағы 1-ші және 2-ші аралықты жағалай орналасқан «Серпантин» деп аталатын жол учаскесінің тақ жолы ресми түрде қайта іске қосылды. Станцияға келген пойыздарды бірден «Д» паркіне жалғайтын бұл жол – өңірдегі теміржол саласының жұмысын оңтайландырып, пойыздарды сұрыптау үдерісін жеделдетуге бағытталған маңызды қадам.

Нұрлыбек ДОСЫБАЙ,
Шымкент

Нақтылап айтқанда, енді Шымкенттен келген пойыздардың «Д» паркіне тікелей кіру мүмкіндігі пайда болды. Яғни бұрынғыдай Арыс-2 арқылы өтіп, Арыс-1 станциясының орталық паркінде есепке алыну, тепловозға тіркелу және қайтадан «Д» паркіне жеткізу сияқты ұзақ әрі күрделі процесс енді қажет емес.

ПЧ-54 мекемесінің бас инженері әрі жобаның жүзеге асуына жетекшілік еткен Думан Додабаевтың айтуынша, жаңа жол вагон сұрыптау жұмысының технологиялық тізбегін толық оңтайландырып отыр.

– Бұрын пойыз станцияны аралап, қосымша маневрлер жасайтын. Бұл уақытты да, адам күшін де көп талап ететін. Вагондардың жылжып кетпеуіне байланысты башмак қою, оларды қайта жинау, вагон қараушылардың жұмысы – барлығы үлкен міндет еді. Ал енді пойыздар осы жол арқылы бірден «Д» паркінің сұрыптау дөңесіне кіріп келеді де, сол жерде дереу таратылып, тиісті пойыздар құрастырылады. Бұл – қызметтің тиімділігін арттырған озық технология, – дейді бас инженер.

1993 жылдан бері қолданылмай, қараусыз қалған бұл жол биыл толық қалпына келтірілді. Жөндеу жұмыстары Шымкент-Арыс-2 жолының 1-шақырымының 2-пикетінен бастап, 3-шақырымның 8-пикетіне дейінгі 2353 метр аралықты қамтыды.

Техникалық талаптарға сай болуы үшін учаскеге екі жиынтық бағыттағыш бұрма орнатылып, пойыздардың бір жолдан екінші жолға қауіпсіз өтуі қамтамасыз етілді. Ағаш шпалдар мен тозған рельстер, қиыршықтасы да толықтай алынып, жол түбегейлі қайта салынды. Айта кетейік, бір айға созылған құрылыс жұмыстарына өңірдің 100-ден астам теміржолшысы тартылды.

Жаңартылған бағытпен алғаш рет 57 вагоннан құралған 2057-ші пойыз жүріп өтті. Жаңадан іске қосылған «Серпантин» жолы пойыздарды тез әрі қауіпсіз сұрыптауды қамтамасыз етіп, Арыс торабындағы тасымалдау процесінің тиімділігін айтарлықтай арттырмақ.

Суретті түсірген автор

ӨТКЕЛДЕРДІ ЖАҢАРТУ ЖАЛҒАСУДА

Маңғыстау магистральдық желі бөлімшесіне қарасты Маңғыстау жол дистанциясы аумағында орналасқан теміржол өткелдерінде жөндеу жұмыстары жалғасуда. Жыл басынан бері бірнеше жердегі өткелде жол төсемі ауыстырылды.

Шахида ЖҰМАН,
Маңғыстау

Жұмыс қазан-қараша айларында жандана түсіп, үш өткел жөндеуден өткен. Дистанцияда өткелдер жағдайына жауапты мамандардың бірі, жетекші жол инженері Мұхтар Кульчанбаевтың айтуынша, бұл жұмыстар Маңғыстау – Өзен учаскесіне қарасты бекеттер аралығындағы 13, 179,73 шақырымдардағы теміржол өткелдеріне қатысты. «Р» бекеті – Боржақты станциясы аралығында 13-шақырымдағы өткелдің жарамсыз төсемдері алынып, жаңасы салынған. Жетібай – Өзен станциялары аралығындағы 179-шақырымдағы теміржол өткеліне жанасатын жол толықтай жаңартылған. Аталған жұмыстар жергілікті әкімдікпен бірлесе атқарылып, жаңадан асфальт төселген. Қарақия – Жаңаөзен станциялары аралығындағы 73-шақырымның өткелінде де осындай жұмыстар атқарылған. Өткелдегі ескірген төсем темірбетонмен ауыстырылған.

– Жыл басынан бері Тамақ бекеті мен Маңғыстау станциясы аралығында 399-шақырым, №16 – Тамақ бекеттері аралығында 388-шақырым, №15-16 бекеттері арасында 377-шақырым, Шетпе станциясы мен №14 бекет арасындағы 314-шақырымдағы өткелдерде әртүрлі жөндеу жұмыстары жасалды. Әр өткелде қажеттілігіне қарай ескі материалдар жаңасына ауыстырылып, тиісті жұмыстар атқарылды. Жөндеу барысында қозғалысты көп тоқтатып қоймау үшін керекті шаралар алынды. Мәселен, Өзендегі өткелді жөндеу кезінде жұмыс көлеміне қарай жол қозғалысы бір тәулікке дейін шектелсе, 13-шақырымдағы өткелде қозғалыс тоқтаған жоқ. Жолдың бір жағын жауып қойып жұмыс жүргізіп жатсақ, екінші жағын ашық қалдырып, автокөліктердің жүруіне мүмкіндік болды. Екінші тараптағы жөндеу барысында да солай болды, қозғалысты шектеген жоқпыз. Айта кететін жайт, бұл өткелдер автокөлік қозғалысы көп жолдарда орналасқан. Жақында осы және басқа да қозғалысы көп өткелдерде Маңғыстау, Мұнайлы, Қарақия аудандары және Жаңаөзен қаласындағы желілік полиция өкілдерімен бірлесе жол-көлік оқиғаларының алдын алу үшін профилактикалық жұмыстар жүргіздік, – дейді Маңғыстау жол дистанциясының жетекші жол инженері Мұхтар Кульчанбаев.

Суретті түсірген автор

№99 (3138) 28/11/2025

ТРАНЗИТНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ КАЗАХСТАНА

ПРОЕКТ

Строительные работы на железнодорожном участке Кызылжар – Мойынты протяженностью 323 километра активно продолжаются и их планируется завершить в декабре 2026 года.

Светлана МОГАЙ,
Караганда

На станции Мойынты ведется строительство цементной фабрики для заливки мостов.

– Для строительства используются железобетонные мостовые сваи, изготовленные на заводе из высокопрочного бетона. Они обладают высокой прочностью, трещиностойкостью, водонепроницаемостью и морозостойкостью, – рассказал начальник станции Мойынты Рамазан Бугенов.

Сваи будут размером три метра под землей и над землей около семи метров, в связи с этим необходимо большое количество цемента.

Строительство цементной фабрики для заливки мостов требует комплексного подхода, включающего проектирование, подготовку площадки, добычу сырья (известняк, глина), производство клинкера и цемента, а также организацию логистики для доставки цемента и бетона на стройплощадку. Использование свайного фундамента позволяет возводить здания на сложных грунтах при этом обеспечивается устойчивость и долговечная конструкция.

Кроме того, на участке Кызылжар – Мойынты осуществляется врезка стрелки, что позволит поездам переходить с одного пути на другой. Этот процесс включает в себя укладку стрелочного перевода на шпалы и его соединение с существующими рельсами, а также последующую регулировку для обеспечения безопасности движения.

Все мероприятия направлены на увеличение пропускной способности магистрали и обеспечение бесперебойного движения поездов. Строительство линии является частью масштабного проекта по развитию транзитного потенциала Казахстана.

Фото автора

Обучение

РАЗЪЯСНИЛИ ПОРЯДОК РАБОТЫ В E-OTINISH

В АО «НК «ҚТЖ» состоялось обучение сотрудников, отвечающих за работу с документами и обращениями граждан в системе E-Otinish.

Айлин БАУРЖАН,
Астана

Семинар провели начальник отдела анализа и контроля за обращениями Азим Койшибаев и прокурор Базархан Мұхамедали, подробно разъяснившие сотрудникам различия между видами обращений и порядок проведения административных процедур.

Азим Койшибаев отметил, что существует упрощенная административная процедура, применяемая к сообщениям, предложениям, откликам и запросам, а также процедура с вынесением административного акта – для заявлений, жалоб и ходатайств. Также привел пример путаницы между видами обращений.

– Когда поступает заявление о предоставлении справки с места работы, многие считают, что это запрос, но человек не запрашивает информацию госоргана, он реализует свое право, поэтому это заявление, – отметил он.

Особое внимание спикер уделил процедуре рассмотрения обращений и необходимости строго соблюдать сроки. Согласно законодательству, предварительное решение должно быть направлено не позднее чем через 11 рабочих дней после регистрации обращения. Заявителю дается два рабочих дня для выражения своей позиции или возражений, после чего формируется окончательный ответ.

– Нельзя отправлять предварительное решение в последний день – это нарушение. Мы должны дать человеку реальную возможность выразить свое мнение. Если вы видите, что не успеваете, сразу уведомляйте. Это важно как для граждан, так и для вашей юридической защищенности, – подчеркнул Азим Койшибаев.

В свою очередь Базархан Мұхамедали также напомнил, что сотрудники должны учитывать человеческий фактор.

– Мы все обращались куда-то по личным вопросам. Представьте себя на месте заявителя, и станет понятно, почему важно соблюдать процедуру заслушивания, – подчеркнул он.

Если гражданин не выразил свою позицию в течение установленного срока, обращение может быть закрыто, и процедура считается выполненной в соответствии с законом. Вместе с тем прокуратура тщательно отслеживает качество выдаваемых ответов.

– Мы видим, какие ответы даются по каждому обращению. Если должностное лицо намеренно искажает информацию, чтобы уйти от заслушивания, это выявляется. Наша задача – обеспечить прозрачность и соблюдение требований законодательства, – отметил спикер.

Обучение позволило работникам ҚТЖ получить целостное понимание административных процедур, научиться корректно определять виды обращений и соблюдать сроки их рассмотрения. Представители прокуратуры подчеркнули важность внимательного отношения к обращениям граждан и неукоснительного соблюдения норм закона при работе в системе E-Otinish.

Фото Александра ЖАБЧУКА

СИСТЕМНАЯ ПРОФИЛАКТИКА

МЕСЯЧНИК

29 вагонов из-за неисправности тормозов было отцеплено в Оскеменском эксплуатационном вагонном депо (ВЧД-24) в ходе месячника «Внимание – тормозное оборудование». Подвижной состав с дефектами отправили на пункты текущего отцепочного ремонта.

Ольга УШАКОВА,
Усть-Каменогорск

С 10 ноября по 10 декабря по вагонным и вагоноремонтным хозяйствам, согласно телефонограмме ЦД/650-И, проводится месячник «Внимание – тормозное оборудование».

– Согласно графикам, проводятся проверки, соответствующие технические занятия, – рассказал инструктор по автотормозам и буксовому узлу ВЧД-24 Нурлан Наурзбаев. – Цель – профилактика неисправностей тормозного оборудования. Мы осматриваем вагоны из соседних ПТО и здесь, на станции Оскемен-1 – по отправлению поездов. При выявлении неисправностей такие вагоны отправляют на ТОР.

В телефонограмме также определены задания для приемщиков, вагоноремонтных предприятий. По словам Нурлана Наурзбаева, отчеты о проделанной работе они составляют еженедельно.

Помимо этого, с 24 ноября в Оскеменском эксплуатационном вагонном депо приступили к реализации мероприятий в рамках ежегодного четырехмесячника «Контроль боковой рамы». Он необходим для усиления бдительности при выявлении дефектов ключевых элементов вагонов и завершится 24 марта 2026 года. Будут проводиться внеочередные техзанятия на ПТО и КПТО по методам выявления неисправностей в тележках вагонов. Также предусмотрена ежесменная проверка со стороны приемщиков за выполнением работниками ремонтных предприятий всего комплекса работ по дефектоскопированию боковых рам надрессорных балок в соответствии с требованиями. Контроль за выполнением всех мероприятий обеспечивается руководством ВЧД-24 на протяжении всего четырехмесячника.

ПОВЫШАЯ НАВЫКИ

СЕМИНАР

В Павлодаре прошел обучающий семинар для машинистов-инструкторов, инженеров по теплотехнике и анализаторов НОДГП.

Айдана ЕРТАЙ,
Павлодар

В семинаре приняли участие руководители центрального аппарата, регионального и линейного уровня и специалисты северных регионов. Главная цель мероприятия – повышение эффективности работы в части нормирования и контроля расхода топливно-энергетических ресурсов (ТЭР), внедрение цифровых технологий и обмен опытом по модернизации и обновлению локомотивного парка.

С приветственным словом выступил директор департамента, руководитель службы нормирования и контроля ТЭР Даурен Аманбаев. В своем выступлении он подчеркнул, что рациональное использование топливно-энергетических ресурсов и внедрение

современных цифровых систем учета – одни из ключевых направлений работы компании.

В семинаре также приняли участие специалисты АО «Транстелеком» и компании Wabtec. Представители Wabtec представили возможности системы TripOptimizer, позволяющей экономить до пяти-семи процентов дизельного топлива за счет автоматического выбора оптимальных режимов ведения поезда.

Специалисты АО «Транстелеком» рассказали о развитии и новых функциях системы АСУ ЭДТ, в том числе о модулях анализа и отчетности, направленных на повышение точности контроля расхода топлива.

Кроме того, проведены презентации новых локомотивов серий CKD6S и ТЭ36А – современных китайских тепловозов, закупаемых АО «НК «ҚТЖ» для обновления тягового подвижного состава. Новые машины отличаются повышенной экономичностью, улучшенными техническими характеристиками и соответствуют международным стандартам энергоэффективности и безопасности.

Особое внимание в ходе семинара было уделено результатам по экономии ТЭР за девять месяцев уходящего года. По сравнению с аналогичным периодом 2024 года, удельный расход электроэнергии снизился на 1,68 кг/измеритель, или на 1,39%.

Также к уровню прошлого года удельный расход дизельного топлива уменьшился на 0,34 кг/измеритель, или на 1,37%. Эти результаты достигнуты благодаря системной работе и обновлению локомотивного парка более экономичными и высокопроизводительными локомотивами, внедрению цифровых технологий.

Специалисты северных регионов поделились опытом эксплуатации локомотивов, представили практические примеры рациональной работы локомотивных бригад и внедрения технологий энергосбережения.

Фото автора

ПО ГЛАВНЫМ НАПРАВЛЕНИЯМ

Аслан КУДАБАЕВ,
Костанай

ИТОГИ

В Костанайском отделении грузовых перевозок подвели итоги отправки зерна нового урожая с 1 сентября по конец ноября.

Как сообщил начальник отдела логистики Костанайского отделения ГП Кенес Дюсекеев, за этот период погружено 14 914 вагонов зерна (один миллион 26,4 тысячи тонн). Из них по Казахстану – 3 483 вагона (488,9 тысячи тонн). На экспорт – 11 431 вагон (537,5 тысячи тонн). В том числе в страны Центральной Азии – 6 897 вагонов (476,7 тысячи тонн). Направлением на Китай – 331 вагон (21,5 тысячи тонн). Сформировано 79 отправительских зерновых маршрутов. Из них назначением по Казахстану – 8, на порт Актау – 13, страны Центральной Азии – 48, РЖД – четыре маршрута.

Помимо зерна отгружено 5 037 вагонов продуктов перемола (336,3 тысячи тонн), в том числе по Казахстану – 922 вагона (60,7 тысячи тонн), на экспорт – 4 115 вагонов (275,6 тысячи тонн). В Центральную Азию – 3 931 вагон (263,8 тысячи тонн). Продуктов перемола в направлении Китая отгружен 181 вагон (11,6 тысячи тонн).

Фото автора

ОБНОВЛЕНИЕ ПАРКА

Лана ВЕРШИНИНА,
Караганда

ИНФРАСТРУКТУРА

В 2026 году локомотивный парк Жанааркинского эксплуатационного локомотивного депо пополнится шестью маневровыми локомотивами серии SKD6s.

Эти дизельные локомотивы китайского производства разработаны для эксплуатации на колее 1520 мм, распространенной в странах СНГ, включая Казахстан.

Начальник Жанааркинского эксплуатационного локомотивного депо Алмас Салжанов сообщил, что в текущем году депо уже получило шесть машин, а в 2026 году ожидается поставка еще шести единиц.

– Для поддержания локомотивов в технически исправном состоянии требуется выполнение сервисных обслуживаний объемом ТО-2, а также плановых работ С-1 и С-2. В этот перечень входят компьютерная диагностика, проверка систем охлаждения, подвески, климатического оборудования и других узлов. Обслуживание будет выполняться в сервисных центрах при линейных филиалах, что позволит обеспечить занятость высвобождаемых работников ПТОЛ и сохранить социальную стабильность в филиалах, – отметил руководитель депо.

В ноябре текущего года специалисты Жанааркинского ЭЛД совместно с представителями CRRC Corporation Limited провели презентацию по выполнению сервисного обслуживания объемом С-1. Китайские специалисты также провели практическое обучение железнодорожников, что повысило компетенции персонала в работе с новым подвижным составом.

НАРУШИЛ – ОТВЕТИШЬ!

Любовь РОВБА,
Астана

БЕЗОПАСНОСТЬ

Более 3 700 нарушений правил использования средств железнодорожного транспорта выявлено с начала года в Казахстане. Среди них – попытки запрыгнуть в поезд на ходу, проехать на подножках и крышах вагонов и другие.

Всего за 10 месяцев 2025 года меры, предусмотренные частью 1 статьи 560 Кодекса РК об административных правонарушениях, будут приняты в отношении 3 769 человек. За незаконную остановку поезда без необходимости, посадку и высадку на ходу, проезд в грузовых поездах, на подножках и крышах вагонов и т.д.

В случае, когда нарушителями стали несовершеннолетние, к ответственности за неисполнение обязанностей по воспитанию, обеспечению безопасности и защите прав детей будут привлечены их родители.

Кроме того, за 10 месяцев железнодорожниками совместно с транспортными полицейскими выявлено 620 правонарушений, совершенных в пассажирских поездах. Как показывает статистика, наиболее частые инциденты происходят из-за злоупотребления алкоголем, таких случаев зафиксировано 581, за мелкое хулиганство – 17, и другие. За эти нарушения пассажира снимают с поезда.

Железнодорожники и транспортные полицейские призывают граждан сохранять уважение к окружающим и соблюдать порядок во время поездок по железной дороге, а также напоминают родителям, что бесконтрольность и безнадзорность в отношении детей могут повлечь тяжкие последствия.

ЖҰМЫСШЫ МАМАНДЫҚТАР ЖЫЛЫ

ДАҢҚТЫ ТЕМІРЖОЛШЫҒА ҚҰРМЕТ

Жұмысшы мамандықтар жылы аясында Ақтөбе облысының тарихи-өлкетану мұражайында теміржолшы есімі ұлықталды. Онда белгілі теміржолшы Таңсықбай Қазымбетовтің өмірі мен қызметіне арналған мұражайлық экспозиция ашылды.

Саналы ғұмырын теміржол саласына арнаған қарапайым еңбек адамы Таңсықбай Қазымбетов 1933 жылы Ақтөбе өңірінің Мұғалжар ауданында туып өскен. Ембі қаласында ФЗО-да оқып, еңбек жолын паровозда от жағушы болып бастаған. Орынборда оқып келіп, пойыз жөндеу шебері, бас кондуктор, локомотив деподының жөндеу шебері, машинист көмекшісі, машинист қызметтерін атқарған.

Ерен еңбек ескерусіз қалмай, Таңсықбай Қазымбетов «Еңбек даңқы» орденімен және «Құрметті теміржолшы» белгісімен, басқа да медальдармен марапатталған.

– Бұл бұрыш – теміржолшының еңбегі мен қоғамдағы орнын бағалап, кейінгі ұрпаққа үлгі ету мақсатында жасалды. Мұражайға келушілер қарапайым еңбек адамының тарихта қалған атын, еңбек жолымен таныса алады, – деді мұражай қызметкерлері.

Теміржолда от жағушыдан бастап, ерекше табысқа жеткен тұлғаның еңбегі мен өмір жолы туралы мәліметтер экспозицияда толық көрсетілген. Еңбек адамының бейнесін, кеңестік дәуірдегі идеология мен жұмысшы маманға деген құрметті көру қиын емес.

Ақтөбе облыстық тарихи-өлкетану мұражайының тарихы тұтас ғасырды қамтиды. 1929 жылдан бастап жинақталған құжаттар мен жәдігерлер – өңір шежіресінің баға жетпес қазынасы.

Сол құнды мұражайда теміржолшыға арналған арнайы бұрыштың ашылуы – шойын жолдың қара нары атанған еңбек адамына деген шынайы құрметтің белгісі. Бұл бастама – теміржол саласының өңір дамуындағы орны мен оның батырларының еңбегін ұлықтаудың жарқын үлгісі.

Ардақ ЕРУБАЕВА, *Ақтөбе*

Юбилей

Министр транспорта Нурлан Сауранбаев и председатель правления АО «НК «Қазақстан темір жолы» Талгат Алдыбергенов поздравили с 80-летним юбилеем ветерана железнодорожной отрасли, экс-министра транспорта Юрия Лавриненко.

80 ЛЕТ В ПУТИ: В АСТАНЕ ЧЕСТВОВАЛИ ЛЕГЕНДУ ОТРАСЛИ

Выдающийся вклад Почетного железнодорожника в развитие транспортной инфраструктуры Казахстана отмечен множеством наград, включая орден «Барыс» III степени. Во время торжественного чествования в Астане Юрию Ивановичу вручены медали к 35-летию стыковки железных дорог Казахстана и Китая «Достық – Алашанькоу», «Құрметті ардагер теміржолшы», а также поздравительный адрес от Премьер-министра РК.

Железнодорожной отрасли Юрий Лавриненко посвятил без малого 60 лет жизни. Выбор профессии словно был предопределен судьбой – все его детство и взрослая жизнь были напрямую связаны с магистралью. Родился будущий железнодорожник 24 ноября 1945 года на разъезде № 47 в Вишневском районе Акмолинской области. В вагоне – «3-я теплушка с хвоста. Там стояла механизированная колонна № 4, занимавшаяся строительством железных дорог. Отец – токарь-универсал. Мать – счетный работник в этой колонне», делился ранее юбиляр.

После окончания Ленинградского института инженеров железнодорожного транспорта в 1968 году начал свой трудовой путь на станции Павлодар-Южная с должности дежурного по парку. Юрий Лавриненко прошел профессиональный рост от рядового сотрудника до руководителя крупных подразделений. Основные этапы карьеры включали работу на железнодорожных станциях, руководство Павлодарским и Алматинским отделениями железной дороги, участие в партийной работе и руководство областью.

В 1995-1997 годах Юрий Лавриненко занимал должность министра транспорта и коммуникаций Казахстана и внес значительный вклад в реформирование транспортного сектора страны.

В настоящее время является заместителем председателя Союза транспортников Казахстана «Kazlogistics».

Торжественное чествование Почетного железнодорожника и его супруги Тамары Ивановны в здании центрального аппарата АО «НК «ҚТЖ» прошло с участием министра транспорта РК Нурлана Сауранбаева, председателя правления ҚТЖ Талгата Алдыбергенова, вице-министров Жанибека Тайжанова и Максата Калиакпарова, управляющих директоров нацкомпании, отраслевого профсоюза, Совета ветеранов-железнодорожников, СТК «Kazlogistics» и других представителей отрасли.

Зачитав поздравление от Премьер-министра РК, Нурлан Сауранбаев отметил выдающийся вклад юбиляра в развитие транспортной отрасли, поблагодарил за многолетний добросовестный труд и назвал его «путеводной звездой железнодорожников». Отдельно министр транспорта поблагодарил супругу Юрия Ивановича и отметил ее важную роль. Слова признательности и восхищения выразили коллеги, ветераны отрасли и ближайшие соратники.

Помимо высоких наград, Юрию Ивановичу в этот день надели национальный чапан, а работники Kazlogistics организовали праздничный фуршет.

Любовь РОВБА
Фото Александра ЖАБЧУКА

ПРОВЕРКА НА ЗНАНИЕ ГОСУДАРСТВЕННОГО ЯЗЫКА

В Кокшетау состоялся финальный этап месячного марафона национального диктанта по казахскому языку, в котором приняли участие работники филиала ТОО «КТЖ – Грузовые перевозки» – «Акмолинское отделение ГП».

Сегодня руководство и сотрудники приняли участие в написании национального диктанта, проверив свой уровень владения государственным языком. Мероприятие прошло в теплой и мотивирующей атмосфере под руководством менеджера сектора развития государственного языка АО «НК «ҚТЖ» Акмарал Бексеитовой.

Акция была направлена на укрепление статуса государственного языка, расширение его применения, повышение грамотности и развитие языковой культуры работников железнодорожной отрасли.

Месячный марафон являлся частью республиканской инициативы Министерства образования и науки РК по популяризации казахского языка. В акции «Ұлттық диктант» участие приняли 22 национальные компании, а тексты диктантов включали выдержки из произведений казахского просветителя Абая Кунанбаева. После написания участникам представили эталонный текст для самостоятельной проверки.

Финальный этап национального диктанта в Кокшетау стал вкладом коллектива Акмолинского отделения ГП в укрепление роли государственного языка. Железнодорожники продолжат поддерживать инициативы, направленные на развитие культуры грамотного и качественного использования казахского языка.

Айлин БАУРЖАН
Фото автора

ТЕХНИКАЛЫҚ КІТАПХАНАҒА – 90 ЖЫЛ

Бүгінгі Семей теміржолындағы бірегей мәдени-рухани орталық саналатын техникалық кітапхананың құрылғанына биыл 90 жыл толып отыр. Жуырда бөлімше басшылығы, ҒТА және талдау орталығы мен салалық кәсіподақ ұйымының бірлесіп ұйымдастыруымен айтулы дата аталып өтті.

Салтанатты іс-шараға кітапханада ұзақ жылдар бойы еңбек еткен ардагер кітапханашылар, тұрақты оқырмандар мен ардагер теміржолшылар, жалпы тілеулес қауым жиналды.

Семей магистральдық желі бөлімшесі бастығының орынбасары Дәурен Батталов пен «Қазкөліккәсіп» ҚБ Семей өңірі бойынша өкілі Есен Қажығұлов сөз сөйлеп, ғасырға жақын теміржолшылардың рухани қажеттілігін өтеп келген кітапхананың рөлі мен маңызын сөз етті. Құрметті теміржолшы, «Түрксіб-Семей» мұражайының құрметті директоры Мақсұт Көшжанов, теміржолшы әйелдердің «Бағыт» қоғамдық бірлестігінің төрайымы Нағима Мойынбаева, НЖС-6 бөлімшесінің аға мұрағатшысы Қымбат Оразалина да ізгі тілектерімен бөлісті. Бұл іргелі мекеме теміржол саласындағы кәсіби білім мен мәдениеттің алтын көпірі десті бірауыздан. Ал кітапханада кеңес дәуірі мен одан кейінгі аумалы-төкпелі кезеңде қызмет еткен Тамара Махнева, Күлбара Жүнісовалардың өткен күндерден сыр шерткен естеліктері көпшіліктің көңілін толқытты.

Қазіргі күні ҒТА және талдау орталығының бастығы Баршагүл Омарова, бас кітапханашы Гүлмира Аралбаева, жетекші кітапханашы Айнұр Шарипова көптеген қоғамдық іс-шараларға ұйытқы болып жүр. Техникалық кітапхананың заманға сай жаңғырып, дамуын көрсететін бейнебаян көрсетілді.

Сандық технология дамыған бүгінгі таңда да кітапхананың тұрақты оқырмандары өте көп. Әсіресе жаңа кітаптар мен газет-журналдарды жібермей оқитындар арасында басшылардың қатары молдығы қуантады. Жиында үздік оқырмандарға Алғыс хаттар табыс етілді. Олардың арасында аймақтық бас ревизор Темірбек Ақшалов, еңбекті қорғау саласының маманы Жомарт Шапишев, спорт нұсқаушысы Наталья Мешкова бастаған кітапсүйер теміржолшылар бар.

Сонымен қатар кітапханашылардың өз оқырмандары мен кеш қонақтарына жасаған ерекше тартуына куә болдық. Олар Түрксіб теміржолынан қалған тәбәрік сынды көне кітаптардан арнайы көрме ұйымдастырыпты. Бір ғажабы, өткен ғасырдың 30-шы жылдары жарық көрген салалық туындылар әлі күнге дейін маңызын жоймаған.

Қуаныш ҚОЖАЕВ, *Семей*
Суретті түсірген автор

Спорт

Қарашаның 15-23-і аралығында «ҚТЖ» ҰК» АҚ орталық аппараты, филиалдары және еншілес ұйымдары қызметкерлері арасында спорттың төрт түрінен өткен спартакиада мәреге жетіп, жарыс жеңімпаздары марапатталды.

КҮЗЕТ ҚЫРАНДАРЫ – СПАРТАКИАДА ЧЕМПИОНЫ

Биыл спартакиада волейбол, баскетбол, үстел теннисі және футзалдан өтіп, жалпы 717 адам қатысты. Атап өтерлік жайт, жылдан жылға спортқа қызығушылық білдірген теміржолшылар саны артып келеді. Мәселен, былтыр спартакиадаға 524 адам қатысса, биыл бұл көрсеткіш 193 адамға артып отыр.

Жарыс жеңімпаздарын құттықтауға келген «ҚТЖ» ҰК» АҚ Аппарат жетекшісі Ерлан Амандықов, салауатты өмір салтын ұстану денсаулықтың, нәтижелі еңбек пен тәртіптің кепілі болатынын атап өтті.

– Компания әрдайым осындай шараларды және оған белсенді қатысқан қызметкерлерді қолдап, көтермелеуге дайын. Бүгінгі жеңістеріңіз сіздерге шабыт, жаңа табыстар әкелсін, – деп ізгі тілегін білдірді Ерлан Мұратұлы.

Сонымен бір аптаға созылған спартакиада қорытындысы бойынша жалпыкомандалық есепте жүлделі үшінші орынды «ҚТЖ-Жүк тасымалы» ЖШС еншілесе, екінші орын мінберінен Магистральдық желі дирекциясының командасы табылды. Ал бірінші орынды «Әскерилендірілген теміржол күзеті» ЖШС командасы иеленіп, спартакиада жеңімпазы деп танылды. Жеңіс тұғырынан табылған командаларға кубоктар табыс етілді. Сонымен қатар денсаулығы сыр бергеніне қарамастан, спартакиадаға белсенді қатысқан теміржолшы Меңдібек Сұлтанұлы дипломмен және ақшалай сыйлықпен марапатталды.

Сұлугүл БАКЕСОВА
Суретті түсірген Александр ЖАБЧУК

ТАСТАЯҚТАН ТУРНИР ӨТТІ

Кәсіподақ ұйымы еңбек адамының спортпен шұғылдануына қолайлы жағдай жасап, мәдени-көпшілік іс-шараларына ұйытқы болып келеді. Жуырда теміржолшылар кәсіподағы Жамбыл филиалының ұйымдастыруымен Тараз қаласындағы «Империя» клубында бильярдтан турнир өтті.

Теміржолшылар кәсіподағының 120 жылдығына орай өткізілген турнирге қатысушыларға сәттілік тілеген Жамбыл магистральдық желі бөлімшесінің директоры Мейрамбек Кенжебаев пен кәсіподақ филиалының төрағасы Ерболат Жидебаев осындай спорттық шараларды жиі ұйымдастырудың арқасында салауатты өмір салтын ұстанған теміржолшылардың қатары артқанын атап өтіп, ойыншыларға сәттілік тіледі.

Турнирге Жамбыл жүк тасымалы мен Жамбыл магистральдық желі бөлімшелеріне қарасты құрылымдардан жалпы сегіз жұп, он алты адам қатысты. Қарсыластар жеребе бойынша анықталып, бірінші айналымда әр жұп негізгі екі ойын қорытындысымен лузаға ең көп шар түсіргендері жартылай финалға шықты.

Төрт жұп ойыншының мықтылары финалда турнирдің бәсін қыздырды. Нәтижесінде ЭЧ-21 Жамбыл электрмен жабдықтау дистанциясының электромеханигі Темірхан Оралұлы жеңімпаз атанса, қарсыласына есе жіберген ПЧ-52 жол дистанциясының өкілі Қайсар Телеуов 2-орынды қанағат тұтты. Тараз станциясының маманы Нұрболат Сейілбек үздік үштікті түйіндеді.

Жеңімпаздар мен үздік ойыншылар кәсіподақтың Алғыс хатымен марапатталып, медальдар мен кубоктар, қаржылай сыйлықтар тапсырылды.

Ардақ ҮСЕЙІНОВА, *Жамбыл*
Суретті түсірген автор

ҚАЗАҚСТАН ТЕМІР ЖОЛЫ
ҚАЗКӨЛІККӘСІП

Бас редактор
Дина Муздубаева
Бас редактордың орынбасары
Меруерт Өмірзақова

Редакцияның мекен-жайы:
Астана қ., Д.Қонаев көшесі 6.
тел: 8 (7172) 60-44-87,
60-44-88, 60-44-92

Басылымның таралымы 11 415
Газет сейсенбі, жұма күндері шығады.

Жауапты хатшы
Ерболат Тілеубергенов, тел.: +7 702 5795768

Кезекші редакторлар:
Л. Ровба, Р. Рахметова

Газет шығару және тарату қызметімен «Қазақстандық салалық теміржол, автомобиль, әуе және су көлігі қызметкерлерінің кәсіби одағы» қоғамдық бірлестігі айналысады.

© «Қазақстан теміржолшысы» газетінде жарияланған материалдарды көшіріп немесе өңдеп басу үшін редакцияның жазбаша рұқсаты алынып, газетке сілтеме жасалуы міндетті.
Редакция авторлар мақаласы мен жарнама мазмұнына жауап бермейді.

Меншікті тілшілер:
Алматы: Елена Қолдасбаева 8-701-794-98-80
Атырау: Қосуйым Мұқашев 8-778-946-09-66
Ақтөбе: Ардақ Ерубаева 8-702-843-27-97
Шығыс Қазақстан: Ольга Ушакова 8-777-203-51-87
Семей: Қуаныш Қожаев 8-707-906-79-80
Маңғыстау: Шахида Жұманова 8-707-886-72-45
Орал: Анна Панищева 8-707-910-74-17
Қызылорда: Сабырхан Нәдірбаев 8-778-409-78-59
Жамбыл: Ардақ Үсейінова 8-777-667-26-20
Шымкент: Нұрлыбек Досыбай 87025480092
Қарағанды: Светлана Могай 8-777-893-66-76
Қостанай: Аслан Кудабаев 8-705-267-44-00
Павлодар: Айдана Ертай 8-777-498-31-61

Газет басылатын қалалар:
Астана, Сілеті 30
«Медиа-холдинг «ERNUR» ЖШС
Ақтөбе, Смағұлов көш., 9/2.
«Хабар-Сервис» ЖШС
Шымкент, Әлімқұлов көш., 22.
«ERNUR Print» ЖШС

Қазақстан Республикасы Баспасөз және бұқаралық ақпарат ісі жөніндегі Ұлттық агенттігінде тіркеліп, 1997 жылдың 30 шілдесінде № 601 тіркеу куәлігі берілді.